

AUXILIO AUCTORIS HOMINUM!
DISCURSUS PHILOLOGO-MORALIS,

De

PRIMOGE- NITURA

EJUSQUE PRÆROGATIVIS,
haustus ex genuinis suis fontibus,
occasione verb. Justini l. 2. c. 10. §. 2.

Quem,

Annuentibus ad Auram Delphis,
Sub umbone

Magnifici Dn. Acad: Rectoris

M. JOH. BERNH.

MUNSTERI

Phil. Pract. & Hist. Prof. S. Regii:
Candidis rerum censoribus examinandum
modeste proponet

Ad diem XXI. Ian. An. 1701.

boris & loco solitiss.

ANDREAS A. HERKEPÆUS,
Tavastensis.

Imp. apud Jo. Wallium.

Reverendissimo in CHRISTO
Patri ac Domino,

DN. PETRO LAUR,
BECCHIO,

S.S. Theologiæ DOCTORI Consum-
matissimo.

Dicecessos Wiburg: EPISCOPO
longè Gravissimo,
Consistorii Eccles: quod ib. est PRÆSIDI
Æquissimo.

Regii itidem Gymnasii Wib. juxtaque
Scholar: per totam Diœces. EPHORO
Amplissimo.

Singulis in Officiis
VIR O

Ob Pietatem, Fidem, Merita, Et Vigilantiam;
Opinatissimo

U: MÆCENATI Summo, ita devota animi
veneratione æternum suspicioendo.

OMNIGENAM COELIBENEDITIONEM
â

PATRE LUMINUM

per
FILIUM SALVATOREM MUNDI
In
C^EDIRITO SANCTO.

Fxiles licet, debitæ tamen
suæ pietatis, ac submissæ
venerationis memores Mu-
fas meas, Reverendissimæ Tuæ
Dignitatis conspectum subire, ad-
monuit, propenfissimus ille & per
orbem fama celebratissimus tuus
in bonas literas earumqve inde-
flos lectores favor, qui solis
instar, fulgentissimos in grandes
patriæ usus & insignem eruditæ or-
bis splendorem radios quotidie
spargit, quibus non solum illi qui
mitioris fortunæ aura utuntur tan-
quam fulgoris divini lumine cir-
cumfusi incedunt, verum etiam
qui ubivis adversa omnia experi-
ri debent, quorum præcipui sunt
egeni Musarum alumni, haud se-
cūs ac continuo frigore torpentes

her.

herbæ, eriguntur, refocillantur,
ac revirentur. Ex hac nunquam
inter nos intermoritura Reveren-
dist: Tuæ Dignit: benignitate|etiam
meus omnium humillimus, in-
spem admissionis erectus est ani-
mus, ut hasce pagellas ad Reveren-
diss. Tuæ Dign. pedes, in perpe-
tuæ devotionis & observantiæ res-
seram cultus & honoris monu-
mentum deponere non dubitave-
rim, cernuus orans ut Rever: Tuæ
Dignitas, hoc quicquid est, miti-
favantique suo aspectu dignetur,
& memet Clientulorum suorum
infimum, in posterum benignis-
simo suo favore amplectatur ac
parocinio, cuius benignitatis ergo
in Reverendissimam Tuam Dignit:
debitum cultum ac piam venera-

tio-

tionem nunquam non conferre
adnitar. De cætero vivat Reve-
rendissima Tua Dignitas patriæ no-
stræ decus, vivat Ecclesiæ lumen,
& fulgidum Religionis Christian-
æ fidus, vivat Ampliss. Nobis-
hissimæque suæ familiæ fulcrum,
& solatium, vivat denique no-
strum bonorumque omnium re-
fugium optimum ac certissimum:
hæc votorum meorum summa est
& sempdr erit salus tua: dum
ero

Reverendiss. Tuæ Dignitatis.

Humillimus Cliens
Andr: A. Herkepæus

VIRIS

Nobilissimo ac Consultissimo,
Admodum Reverendo, & Preclarissimo.
Plurimum Reverendis ac Clarissimis
Doctissimis Dominis,

DN. E E I C O T J S E R S T E D T /

• Superioris & inferioris territorii Holloren-
sis, & Borgoënsis Judici æquissimo,

DN. M. G U S T A V O B E R N E R /

Pastori in Hollolai & Ecclesiarum ejusdem
districtus Præposito gravissimo.

DN. J O H A N N I G A Ü S M A N /

Pastori in Hauho & Tuulos Laudatissimo,
Nutritio meo Indulgentissimo, omni obse-
quio jure, ætatem venerando.

DN. M. J O H A N N I U Z T E R /

Pastori in Orihvesi Vigilantissimo Præce-
ptori quondam perindustria & fidelissimo
quovis officio æternum maestando.

DN. M. D A N I E L I S I R E N I O ,

Consistorii Ecclesi Abornsis Notario per-
celebri.

PATRONIS, PROMOTORIBUS, EVERGE-
TIS, NUNQUAM NON COLENDIS,
SALUTEM & FELICIA FATA!

Virtutis Vestræ adjuncta graditas, Patro-
ni, Promotores, & Evergetæ magni ac
benignissimi, astutissima nomena Vestræ
huic qualicunque studiorum meorum Specimi-
ni præstigè pene negasset, verum firmarunt
beneficentia Vestræ & Favoris in orbe literato
existentia certissima documenta, quibus litera-
rum cultores ad vos suavissime invitatis, &
ita quidem ut non erubescerem hac data oe-
casione palam profiteri, quod sitis (Patronis
magni, & inter eos singulariter Nutritie pro-
pensissimæ caterique Evergetæ benignissimi) ille
ipsi quorum gratia benignitate & auxilio in
duro articulo rerum postquam fortuna pri-
mas spes desuevit usus sum. Nam ut vos
dati estis rebus mortalium sublevandis, ita
dedit vobis natura ut benigne facere omnibus
velitis, fortuna ut possitis; literarum amor,
ut quæ vuleis & potestis re ipsa declareris,
quod quo certius scio eo etiam minus dubitan-
dum existimo, quin & banc quam astutissimæ
Vestræ Nominis in certissimum animi devotæ
pignus & monumènnum nec non evidenissi-
mum indicium, modestæ spes, & in posterum

de favoris Vestræ auræ desideratissima, submisso inscribo opellam, sereno placidoque vulnus respiciatis & mea qualiacunque studia, ab ipsis elementis iniuitate fortunæ pressa erigatis ac sublevetis, meque ipsum favori Vestro commendatum habeatis, ego vicissim Divinam pro Vesta ineolumitate Majestatem candidissimis precibus ero sollicitans dum spiritus hos rexerit artus: interim valete & agite felices, in præsidium bonorum solarium decisumque eruditiorum.

Nobiliss:
Admod. Rev. Plur. Rev. Clariss:
Vest. Nominum

Cultor Devotissimus &
officissimus

Andr: A. Herkepæus.

Audi: & Resp:

CAPUT I.

§. I.

Non itie venerabilem doctorum morem, qui tractationis initium plerumque sumit ab evolutione vocum, ut in praesenti opella seqvar, svadet & illud Episteti: Αρχὴ παιδείας ἡ τένει διουλῆται επικοινωνία. Ideo vocabulum primogenituræ, quod in frontispicio positum est, sub examen voco. in cuius επυμελογίας inquisitione, tanto licet breviori esse, notius quanto sit illis, qui paululum in sacris Musarum castris versati sunt, id originem debere verbo gigno, cuius praeteritum participium est genitus, ei praefixo adverbio primò, nominaliter una voce effertur primogenitus. Plinio & sequentiam temporum scriptoribus usitate, Sacris praesertim pro eo qui primo loco natus est. Proxime ergo primo-

A

ge-

genitura, ab hoc adjectivo, primogenitus, sicut primitiae ab adiectivo primus-a-m derivatur. De reliquis vocabulis quibus pariter limina huius discursus notantur, in sequentibus dabitur forte, si videatur esse, comodior differendi occasio.

§. IL

Circa Homonymiam occurrit acceptio 1. Metaphorica, qua primogenitus sumitur i. pro eo, qui in genere suo est excellens & praeceteris, majore pollet auctoritate, sic Polycarpus, Iohannis Apost. Discipulus, Marcionem haeresiarcham vocat primogenitum Saranæ. 2. Pro charo & pretioso, ita DEUS populum Israel, filium suum primogenitum vocat. Reperitur & 2, vocis acceptio magis propria eaque i. pro natu majore seu seniori, sic LXX. interpretes plurimis in locis sacri codicis, vocabuli primogeniti vertunt per seniorem vel majorem. Adhac Moralistis 2. Primo genitus dicitur respectu fratrum secundo atque tertio loco genitorum. Hebreis

3

bræis autem 3. respectu parentum, sequuntur alti nec ne, hinc ad differentiam primogeniti, fratres reliqui בָּנִי פְשׁוֹתִים Filii vulgares. in Judæorum pandectis legalibus vocantur.

§. III.

Synonyma Graeca Primogenito sunt πρωτότοκος, & πρωτόγενος, illud respectu Matris (τίκτου parere enim fœminarum est) hoc autem intuitu Patris dicitur. Sic quoque πρωτότοκια & πρωτόγενεια; asserit tamen Augustinus, apud Latinos hanc αὐτίσματα non semper observari, sed indiscriminatim plerumque primogeniti appellationem utrique tribui. Latinis & que primogenitus major natu filius audit, item primigenius, aliquando Unigenitus, quia unus pro primo, & primus, pro uno, sœpè sumitur; in abstracto communionem quandam significationis habent, Primogenitura, Primitiva, primigenitalia, & statis prerogativa.

CA.

4
CAPUT II.

§. I.

Excipit nunc definitio realis, quam ad Logicorum subtilitates exactam & perfectam non polliceor me datum; etenim, mihi, pro ratione instituti, brevis haec, ad mentem Moralistarum, sufficiet descriptio: *Primogenitura est ius, sive privilegium, prioris etatis, bonificum & utile, quod ex Fonsibus J. N. G. & D. resultans, competit filio, qui primus ordine scandi existit.*   §. II.

Definiti nominalis explicatio, ex praedictis dispalecit: descriptio vero ipsa, jam modo allata, venit fusius discutenda, quae conceptu convenientiæ, & disconvenientiæ, continetur; illum, hic præstat vocabulum Juris, quod alii quasi Jovis os, vel à Jove, quem antiqui recto casu, Jovis, appellabant, ceu omnis juris auctore & patre, alii à jubeo, contractè sive per apocopen, quoniam propriè nihil aliud est quam id, quod facienda, vel seqvenda, aut vitanda, juber,

ber, dictum volunt, quanquam vulgo
jus appelletur, quicquid vel gens, vel po-
pulus, vel consuetudo juber. Aliis jus,
vel à juvando, vel etiam ab illa tragi-
ca & miserabili ejulatione, ex qua vo-
cabulum ejulare natum est, deducere pla-
cer. Significata præterea juris varia esse
etsi non ignorem, iis tamen omissis, suffi-
ciat indigitasse, quod mihi in præfens
ea venit significacione, qua facultatem
denotat ad aliquid: Sic dicitur quis uti
jure suo. Jus sic acceptum, definit Gro-
tius, quod sit Qualitas moralis, personæ
competens, ad aliquid juste, vel agen-
dum, vel habendum.

§. III.

Quatenus autē privilegiū primogeni-
turæ jurib⁹ quibusdā, ceu fundamen-
tis, sive naturali, sive gentium, sive divino
innitatur, levi brachio adumbrabitur.

§. IV.

Jus Naturale cum sit simplex, & primo
intuitu paucis præceptionib⁹ contentū,
postquā non videbatur omnibus huma-
nis

nis negotiis, propter corruptos affe-
ctus, qvos ex Adæ lapsu contraximus,
sufficere, nisi latius determinaretur, &
per singulorum circumstantias distri-
bueretur, idque perjura positiva quæ hu-
jusmodi naturales notitias, civili qua-
dam & politica argumentatione, latius
extendunt, formât, multitariam applicât,
ad humanas functiones, observantia sê-
per eas, veluti Thesei filum, in ma-
ximo Labyrintho: (α) hinc factum, ut
ambigamus sæpè, num positivæ leges
sint justæ, in consequentiis enim; ex
primis principiis deducendis (quæ per
se sunt *avulsa* & notissima) propter
multitudinem casuum, qvæ potest o-
riri, ex varietate circumstantiarum,
contingit errare; (β) scilicet, quo
remotius à primis illis principiis re-
ceditur, eo proclivius est in errorem labi,
cum prima & universalia tanto sint
certiora, posterioribus, & particulari-
bus, quanto sint magis implicata cir-
cum-

(α) *Joh. Calvinus in Lexic. Jurid. p. 490.*

(β) *B. Prof. Wanocb. Disq. Pract. 165.*

cumstantiis, qvare etiam descendendo ir-
repere solet error: proinde ut acqiefcat
mens nostra, & assentum præbeat tali-
bus consequentiis, inquirit fundamenta
quibus superstruantur, & fontes unde
deducantur. Idcirco & nos, Juris pri-
mogenitorum probabilitatem asserturi,
ejus initium petimus à jure Naturali:
Qvia DEUS, optimus & Sapientissi-
mus rerum humanarum arbiter, ho-
mines, qvos in societate vivere voluit,
administrat, ratione ipsorum naturæ ra-
tionali, & sociali, congrua, eandemque
per legem naturalem, etiam illis
impressit, & revelavit, hinc inferi-
mus, ad legem DEI æternam, illam,
quoque pertinere, & conlequen-
ter, lege naturali præceptum esse,
omne id, qvod ad finem societatum na-
turalium, illarumque conservationem,
per se facit. Jus enim naturale homini
non aliter inest, quam prout reliquias
imaginis divinæ, ē statu integratatis in-
nos traductas, possidet, qvas vocamus

lu-

lumen recti & boni practicum, habituale, intellectui superadditum, inscriptumque scriptione actuali, non potentiali, aut per modum propositionum discursu acquisitarum: sed actualiter impressum, quod legis vim in nobis habet, quodque rectitudinem moralem, cum efficaci obligatione, omnibus prescribit.

§. V

His ita pensatis, proprius ad ipsa juris naturahs præcepta pergit, & ex cæteris illud præcipue, Parentes & superiores sunt honorandi, ad jus primogenitorum applicamus, cui uti fundamento jus hoc innititur, (non tamen exclusa volumus, illa alia legis Naturalis præcepta; quæ & huc faciunt.) id ex eo liquet i. quia natura quemadmodum est ordinis tenax, ita per propriam conditionem, non duos, vel plures simul & semel nasci facit liberos, sed per primogenitum, faustum patris, matrisque nomen parentibus, primum attribuit. Et in ipso momento nativitatis ei,

ei prærogativam ætatis confert, unde honor inter æqvales quoad cætera, ut ætate majori debetur ipsi, & nihil magis naturale, & usitatum est, quam ut inter æqvales, ordinem faciat ætas, & cuius prima sors est, prior etiā cæteris habebitur, si enim prærogativa naturalis, ex necessitate & natura scilicet ordinis, primo genito competit, cur ea nō attendi debeat in deterendis honoribus. Ita Arremene apud Justinum. l. 2. c. 10: §. 2. dicitur ætatis privilegio Regnum sibi vindicasse, quod jus & ordo naſcendi, & natura ipsa, gentibus dedit. prolixum sane catalogū suppeditaret nobis historia, cum sacra, tum profana eorum, qui ætatis prærogativam, cum veneratione æstimarunt, sed dictante hoc ipsum natura, non opus est eum contexere. 2. Ex qualitatibus primo genitorū. Sententiā eqvidem Medicorū, qui primigenios fœtus plerumq; meliores judicant, non facio meā; prætereo, qvod prima pro optimis apud probatos auctores ſaepius ponantur (γ) etiā illud principiū

B

PO-

(γ) Terent. in Heauton. Act. V Sc. II.

potissima pars (d) taceo quod prima-
genita pulchriora & robustiora dicantur. (e) Sed dignitatem natura ipsa majori
ingenio usu & experientia, cedendum
esse, prælumuntur autem virtus & ex-
perientia, ætatem plerumque sequi,
adeoque in primo, quam secundo, &
tertio loco genitis, certius habitare:
quod si vero pari virtutis gloria splen-
deant omnes, censemur tamen quædam
inæqualitas esse, hanc efficit qualiscun-
que saepè perfectio. in primogenito pro-
pter ætatem major. in fidem majorem
prodeat egregia illa Cyri oratio apud
Xenophonem, *Æquali se amore utrum-*
que filium prosequi ait, sed priores in consul-
tando imperandoque partes, ubicunque usus
ferat mandare se ei, qui prior sit, atque adeo,
ut consensancum est credere, rerum peritior, i-
ta enim (addit amplius) meæ ejusdem-
que vestre patriæ institutis edocitus sum, ma-
joribus natu, non fratribus tantum, sed et
civi-

(d) Arist. lib. prob. 10. c. 15. (e) Deut. 13. 17.
Osiander. in Erod. c. XI. n. s. p. m. 186.

etribus, via, loco, sermone, cedendum esse; & vos
 equidem, o filii, ita ab ineunte etate institui,
 ut & seniores honoraretis, & a junioribus ho-
 noraremini. quoniam igitur videtis me, &
 vestra, & moribus recepta, legibus inspi-
 rata, præcipere, par utique est dicto vos au-
 dientes esse. Facit & 3. heic ratio illa
 aliquid quod primogeniti sint, parenti-
 bus quasi conjunctiores, ad eosque pro-
 prius accedere videntur, ut constat ex
 verbis Jacobi, alloquentis Rubenem, tu
 primogenitus meus, virtus mea & princi-
 piū roboris mei (?) Gen. 49. c. hinc na-
 tura universi hujus parens ac magistra,
 parentes primogenitorū amantiores, qvā
 cæterorum efficit, ut in maximo habe-
 antur pretio; multa in probationem hu-
 jus rei, adduci possunt testimonia di-
 vina (?) & humana, (§) qvorum verita-
 tē acerbissimi luctus super morte præci-
 puè primogenitorū audit, luculenter ex-

pri-

(?) videbis Osiandr. in e. Gen. 49. v. 3. p. 669.
 (?) Zach. 12. v. 10. & 2. Reg. 13. (§) dicit.
 lib. 6. histor. anim. c. 18.

primunt, ideo ea consulto omitto. 4 Ad hæc natura, cum sine imperio degere nequeant mortales, vult ordinem certum imperandi parendique esse constitutendum; unde Augustinus ait, æterna lege juberi, ut naturalis ordo conservetur. Qvamvis modum constituendi liberum, reliquerit nobis natura, jubet tamen hunc ejus esse indolis, ut socialem vitam nequaquam turbet: idcirco non prorsus male Hobbes, Primogenituram adfirmat esse fortèm naturalem: etenim non frustra videtur natura, primogenitum hac prærogativa, ornare, quippe quæ non secus ac lors accusari nescia, odiis ac similitatibus ansam præripit, opinionum contemtus tollit, ac cuiusvis denique existimationem servat inconcussum. Verbo uno vel altero ad huc, pro constituenta in jure naturæ prærogativa primogeniti, ad principatum, dicam; si fides est Cujacio, citante D. D. Joh. Adamo Ofiand: p. m. 210. Qued deprehenditur

in brutis. quando est in homine, jus dicitur. Naturæ brutis hoc indidit, ut natu majoris ductum sequantur. Elephantorum ea est indoles, ut gregatim incedant, agmen vero ducat natu maximus, cogat ætate proximus; simile tere traditur de formicis ab Æliano. l. 8. Ex his apparet, quid respondendum illis, qui naturam, ut de imperiis nihil, sic neque de successione quidquam, disponere adseverant; cum certum sit, Naturam ea tenere principia, eas patere conclusiones, quæ ut in aliis, ita in negotiis tanti momenti, pro definito rerum statu, actus morales non patientur sine regula aut consilio esse. Cum præsertim videmus, tot populos in eandem rationem, eodem auspicio, ductuque consensisse, ut jam jam demonstrabimus.

§. VI.

Ostenso jam quvaratione prærogativa ætatis in jure naturæ fundatur, vi-

cen-

debimus etiam num locum habeat in
jure Gentium. Nolumus morari in re-
censendis variis opinionibus, de hoc ju-
re, apud Scriptores occurrentibus, anno-
tabimus tantum ex mente quorundam
illud, quod, quicquid vel natura dictante,
vel ratione naturali svadente, complu-
res patioresque gentes, tacito consensu,
non vero expressio & formaliter receperunt,
id prisco, novoqve stylo, jus gentium
tere nominari: hoc scilicet sensu, jus
Gentium appellatur, quodqz multis gen-
tibus æquum in aliquibus negotiis pu-
blicis visum est, quod gentium altera,
non ex alterius imitatione & præscri-
pro, sed ratiocinatione commodorum
ac incommodorum vitæ civilis, idem u-
tile judicaverit & honestum, assensum-
que eidem propositioni practicæ, circa
hoc, aut illud J. G. caput præbuerit.:
Neque absolum esse putant nonnulli
dicere, jus gentium proxime acce-
dere, ad naturam consuetudinis cuius-
dam generalis, videsis D. D. Johan.

A-

§. VII.

Quodcum res ita se habeat, optima ra-
tione jus primogenituræ etiā huic re-
ferimus. Evidenter in privatis familiis,
quæ vel eximiam quandam potentiam,
vel divitias immensas, rarius admit-
tunt, primogenitis quicquam peculiare
contigisse, vix universaliter liquet: in
hanc tamen sententiam facile ibit qui-
vis, gentes, ætati præcipue, quam vir-
tus commendavit, suum tribuisse ho-
norem; sufficit in imperio, & excellen-
tiori hæreditate, primogenitos suis
antelatos reliquis. Mos est omnium po-
pulorum, ut maximus. natū imperium
habeat, ait Herodotus. Nec desunt Au-
tores, qui ad naufragium usqve perplu-
rimos populos recentent, & planè idem
confirmant, de Syris, Parthis, Trojanis,
Persis, Macedonibus, Spartatis, Rho-
diis, Cretensibus, Albatinis, Romanis.

Sic.

Siculis, Gothis, Francisq; veteris, Tar-
taris, Turcis, Gallis, Hispanis, Anglis,
Schotis, Polonis; &c. Sileo, quod apud E-
gyptios, (:) & Moabitas (*) morem il-
lum obtinuisse S: Scriptura testatur. Dies
jam me deficiet, si omnes sigillatim re-
centere & persequi velim, qui hoc jure usi-
sunt, & antiquissimā hanc gentiū conve-
tudinē, ceu jus qvoddā læpiusvitæ pericu-
losanxisse produnt annales, & locupletissi-
mum præbent testimonium, antiquissi-
mis etiam gentib⁹ privilegium primogeni-
torum fuisse in pretio: & licet dentur
etiam aliæ ḡtes, quæ idē privileg. æquali-
æstimatione non metiuntur, aut demon-
stretur inter recen sicas, jam contrariū ob-
tinere, aut certe quondā aliquoties obti-
nuisse, ea tamen ratio tanti non est ponde-
ris, ut possit, jus primogenitorum, de
fundamento suo in jure Gentium decur-
bare, & excutere;

§. VIII.

Non possumus hic non facere menti-
onem Juris Divini voluntarii, ubi

ex-

(1) Exod. XL. (2) 4. Reg. cap. 3.

exempla quæruntur ejus, quod optimum
 & quissimumque est, extante DEI sapien-
 tissimi, in constituenda Rep. Israëlitarum
 exemplari plane Divino, & ostendenti-
 bus annalibus sacris, primogeniti præ-
 rogativam, universim ratione hæredi-
 tatis & sanctitudinis stabilitam. Qvan-
 quam unanimi omnium Doctorum con-
 sensu, leges Ceremoniales & Forenses
 Judaicas, jam abrogatas esse sciamus,
 ea tamen omnia, ad quæ in legibus his
 obligatio data fuit, simul expirasse, vix
 affirmabit quisquam: quæ enim recta
 ratio, in illis, naturæ juri convenientia
 intelligit, ea ad hoc usque tempus obli-
 gandi facultatem obtinuisse, extra con-
 troversiam est, ut quoq; ex illis divinis
 constitutionibus, multa possunt, ad in-
 terpretandum jus naturale referri, ita
 in illis, quæ scriptura de prærogativa
 primogeniti tradit, credimus subesse a-
 liquam juris naturalis explicationem,
 quæ & de cætero rectius inde petitur,
 quam ex ulla aliis monumentis, &
 hæc est ratio, cur jus primogenitorum,

C

ho-

hodie juri divino innititur, & obliga-
tionem qualemcumq; inferre credam.

CAPUT. III.

§. I.

Convertimur jam ad ea, qvæ ex fœn-
tibus primogenituræ promanant
atque ebulliunt, ejusque germa-
nam faciem intuebimur, in præcipuis
suis prærogativis, qvæ modo plures,
modo pauciores, ab historicis recensem-
tur, prout qvælibet ætas, sors & condi-
tio, populi hujus vel illius, eam vene-
rata est; hinc privilegia primog: nu-
merantur, nunc octo, modo sex (λ) sed
cum ea, qvæ olim in populo Hebræo
obtinebant, ad tria commode revocari
posint, in iis duntaxat examinandis hac
vice occupabimur; sit itaque præroga-
tiva prima Principatus in Regno & Fa-
milia, secunda Munus sacerdotale, tertia,
Dupla in paternis bonis hæreditas, qva-
rum, prima & tertia, hodie in multis, si
non omnibus Rebuspubl. adhuc usur-
pan-

(λ) Marin: Mersenn: Qvest. in
Gen. 289. Osian. in Levit. p. 265.

pantur, secunda', prædicto populo Isra-
élitico, magis propria erat & specialis.

§. II.

Sententia est veritate, non minus quam
veritate, munitissima, Dominum
qvoddam in familiis, ante & post ex-
ortas civitates viguisse, præsertim in
populo DEI, illud autem post patrem
geffisse primogenitos, non obscurè col-
ligitur, ex hoc, qvod scriptura eos vo-
cat primarios familiarum suarum. Hi-
storia Jacobi & Esau, id non solum
comprobat, verum etiam venerationem
ejus tantam fuisse restatur, ut & fra-
tres reliqui incurvarentur coram pri-
mogenito; ut patet ex verbis Isaaci Ja-
cobum benedicentis Gen: 27. ito exi-
stunt non pauci, imperium illud pri-
mogeniti, superstite adhuc patre, su-
per reliquos fratres se exseruisse, cum
alias grave insvetis onus fuisse, subita-
nea pristini status mutatione, à paternâ
morte subeundum, nisi parente vivo af-
fæcti, primogenitum ut superiorem,
obsequiis colere, ipsi obtemperare, & ho-

26
nori ejus inservire; antea didicissent; hinc
primus in conviviis accubitus, ubi quoque
prolixius, & laetus accipiebantur, quā
ceteri. Vestis etiam quæ ab antiquis-
simis temporibus, primum necessitatⁱ,
mox etiam, decori & ornamento, inser-
vire cœpit, primogenito pretiosa, quasi
honoris & officii insigne erat; & cer-
tum est, nil quidquam ex ejus tempo-
ris fortunæ magnificentiâ, primogeni-
to defuisse. Quod autem & nostra tem-
pora, imò omnia plerumque secula, i-
dem observarint, præsertim in Regno-
rum & imperiorum successionibus, a-
pud eas gentes, quæ in eadem domo,
familiaque, imperii vires remansuras
esse gaudent, hoc extra omnem dubi-
tationis aleam possum est, experientia
& historiis id ipsum & statutis optimo-
rum imperiorum, prolixe testantibus:
quinimo observant Politici Primogeni-
tū in Imperiis & Regnis, certis quæibus-
dam distingvi appellationibus; adeoque in
Imperiis septentrionalibus vocari Prin-
cipem Coronæ I. Cron-Printz; in Impe-
rio

rio Romano-Germanico dici Regē Romanorū & Hungariæ: in Regno Galliæ Delphinū & Dauphin: in Anglia Principē Valliæ; in Schotia olim Principem Cumbriæ: in Regno autē Hispaniæ, nominari Infantem Arragoniæ, qvia ei licet adulto, vivo patre Rege, in administratione publica non licet fari: reliqua omitto.

§. III.

Secunda ex prærogativis erat, Functio sacerdotalis in Rep: Judaica, præcipue hæc quantum momenti ad dignitatem personæ sacra obeuntis attulerit, abunde loqvuntur sacræ pandectæ, cum sequioris temporis sacerdotii, videlicet Aronis præminentiam declarant, qvam etiam Patriarcharum sacro muneri asserere probabile est, saltim qvoad primarias prærogativas, neqve enim rite alias sacrificia peragi potuissent; verum hæc, ipse eqvidem spatiis exclusus inquis, prætereo, atqve aliis, post me memoranda relinquo, & hic recordor pronunciati, magni illius, Scaligeri: Non mirum esse si res multis abdita difficultibus,

de-

diversis' quasi vuleibus rationum, alliciat alios, atque alios ad suam quenque sententiam: quod certe si in aliis cum in primis in sacerdotio primogenitorum apparet, quippe Judæorum & Christianorum plurimi, in hoc amicè consiprant, scil: ante tabernaculum fœderis, & Aronis sacerdotium, primogenitos in sua quemq; familia sacra obiisse, alii hic in contrariū nituntur, assertionis suæ fundamenta varia adducētes: quæ brevitati studeo relinquo. §. IV.

Tertiò, inter cæteras prærogativas, primogenito tributas in populo DEI, conditionem ejus supra vulgarem fortem etiam extulit, Duplex illa portio, quam ex hæreditate paterna suscepit, uti expreſſe lege DEI sancitum habetur Deut: 31. v. 16. 17. hanc ita fecit propriam primogenito, Divina cura, ut libertatem, qua pater primogenita ad post natum gravibus de causis transferre potuit, hac lege ademerit, parenti plures simul uxores habenti, ne uxorius unius delinquentis captus, præter causas

sas, in primo natum, aut fingat fallas,
 aut capiet leves (u) Portio hæc duplex
 quomodo æstimanda sit, docet Aben
 Esra ad cit: locum hoc modo differens,
 si tres fuerint fratres, pascetur ut quartus,
 & capiet ille qui primo partu satur est, duas
 partes; si filii sint bini, uti tres potentur, sc:
 ut hereditas in tres partes dividatur bine
 cedans primogenito. Hanc vero portionem
 prius exposcere nequivit primogenitus,
 quam morti vicinus pater, filiis sua bo
 na distribueret. Cum soleant sæpe nu
 mero, in massa hæreditaria, includi e
 tiam bona materna, æqvè ac paterna,
 sciendum, proinde, privilegium illud
 primogenituræ, olim non habuisse
 cum nisi in paternis tantum (cujus
 quippe memoriam nomenque ad po
 steros propagat, & familiæ decus tue
 tur) non item in maternis, cuius no
 men non magis propagat, quam cæteri
 fratres. Porro, prærogativa hæc ultra
 bona paternæ mortis tempore possessa,
 se non extendebat, neque primogeni
 tus, duplicem ex meliorationibus seu

(u) Calev. in Illust. Bibl. p. 598.

iii

jis, qvæ aliorum fidei commissa essent, capiebat, nec eo, qvod per hæreditatem, forte postea accederet bonis paternis, ab eodem jam antea acquisitis exemplum hujus rei reperitur Gen: 40, v. ult: His, qvæ de jure duplicitis portionis dicta sunt, non parum lucis affundi arbitror, si de filiarum pariter jure respectu ejusmodi hæreditatis, pauca subjecero. Æqvalis eqvidem, inter fratres sororesque, sanguinis participatio, & qvale etiam utrisque hæreditatis jus, interre viderur, nisi extrinsecus, aliquando accederet qvod æqvalitatem talis etsi non penitus tollat, attamen qvodammodo immutet, cæterum filiabus, nullum, ad sortem duplicem, adiutum patuisse; ex hoc liquet, qvia illæ, nec primogenituræ jure beatæ erant: conf: Exod: 13. & 14. capita, & Deut, 13. nec filiæ extantibus filiis, aut qui jure representationis horum personas indebant, ut pote si neptis sit ex primo genito defuncto, duplicem in paternis bonis capiebant partem; aliter, vero, de

maternis erat cautum, hic enim utriusque sexus liberis, partes cedebant æquales. Ubi autem filii tantum, in hereditate succedebant, alenda erant filiae ex bonis, usque dum adultæ sive nubiles inciperent salutari. Diversa, denique, erat ratio, patrimonii opulentis & angusti, in utroque quidem filii succedebant, ast ubi tenuer illud erat, ejus usus fructus pertinebat ad filias, filiis aliunde sibi de necessariis alimentis prospicientibus. Tandem sicut, ab angusto patrimonio sorores istae excludebant fratres, sic, ubi id ipsum admodum tenuer erat, mater & hos & illas sui juris reddidit exsortes, matris quippe, ex conditione dotali, honesta alimenta debentur. In Anglia ob conservationem paternorum bonorum Feuda & immobilia cedere dicuntur primogenito, reliqui, licet sint Nobiles & Baronnes, per mercaturam, vel aliquod officium, se sustentabunt.

CAPUT IV.

§. I.

Positis jam & genuinis fundamentis, & potissimum prærogativis ipsius primo;

D

mogenituræ, paucissimis obviam ibi-
mus eorum rationibus, à qvibus pe-
riculum tantæ firmitati & justitiæ im-
minere videtur. 1. Objiciunt, pertina-
ciam fratrum, æqvalitatem adeo lectan-
tium, ut vel ficos indivisos non relin-
qvant: unde natum proverbium Græ-
corum, σύκα μερέζειν. nam fratres Pon-
tici Charicles & Antiochus, cum pater-
na bona inter se dividerent, poculum
argenteum incidebant, vestemque me-
diam abscidebant, ut neuter altero di-
tior opulentiorque abiret. 2. servanda
est etiam concordia pax & amicitia,
cum alias semper tum maximè inter
fratres, at ubi æqvalitas ibi quoqve a-
micitia, Plato lib. 6. de legibus. Accedie
& hoc 3. qvod gravius ferimus fratres,
qvam extraneos, nobis anteferri, &
qvod dignitas sive excellentior gradus
invidiam generat: sed Relp: ad primum
momentum; Si ex malo desiderio & per-
tinacia alicujus æstimandum esset jus
& æquum, bone DEUS! Ut supera &
in-

infera commiscerentur, regeret injuria,
 exularet justitia, nec ligna, nec lapides,
 auri argentiqve vis maxima, non ipsum
 regnum, qvanto minus unius domus
 hæreditas, pertinax habendi desiderium,
 satiare posset: exemplum illud a fra-
 tribus Ponticis sumtum, sic facile a-
 mittit vim, qvi hoc ipso cæcæ cujus-
 dam ambitionis se damnarunt, dum sum-
 mo juris rigore bona dividebant, se in-
 vicem lædebant, ubi neutri, nec vestis,
 nec poculum, ut ante, usui esse potuit.
 Secundō repono, qvod honos primo-
 genituræ, non per se, sed per accidens
 discordiam causatur. Platonī contrari-
 um de amicitiâ ex æqvalitate orta,
 probo: nullæ enim capitaliores iniuni-
 citiæ sunt, qvam eorum, qvibus omnia
 sunt æqvalia, sive, qvod alter alteri se
 accommodare nolit, sive, qvod alter al-
 tero non indigeat, singulorum qvirpe
 necessitas, & indigentia, præcipuum a-
 micitiæ & societatis vinculum existit,
 nihil minus igitur qvam amicitiæ al-
 trix est æqvalitas bonorum, seu com-

mu-

munio, cum de iisdem s̄epissimè contentiones exoriantur. Tertium vacillat, fratres cum gravius ferunt primogenitum qvam extraneum, sibi anteferri, fit id humano malo, qvod boni quantum possunt evitant; Invidia autem, qvā excellentior gradus generat, ut semper est, virtutis comes, ita maximè gloria censemur à bonis, qvam virtus concitavit.

§. II.

Ulterius observantiam privileg: primogenituræ, qua uniformi tenore permulta retro secula procescit, impugnare nonnulli satagunt, dicentes, posse patrem, unum ex secundo genitis, p̄ferre primogenito, & ita hunc privare privilegiis suis, ut inter alia, exempla habentur, in Esau & Jacobo, Effraim & Manasse, Salomone & Adonia: Relp: qvoniam p̄dictum est Dignitatem primogenituræ fundari in jure Naturæ, Gentilii, & Divino, non viderur esse prorsus integrū parentibus, vel aliis, sine gravi cau-

causa & assensu superioris, ab inver-
rata consuetudine recedere: qvod au-
rem attinet ad exempla allata, istorum
longe alia est ratio, qvam ut præroga-
tivas primog: inde, absolutè patris li-
beræ dispositioni subiectas esse, inferri
possit: respiciamus primum, Esau &
Jacob, liqido enim constat DEUM T:
O: M: primogenituram in concreto spe-
ctatam, hac vice è sphæra sua evexisse
supra legum limites, & ut supremum
rerum Dominum, ab Esavo in Jacobum,
transtulisse, qvemadmodū expressis ver-
bis Gen: 25. v. 24. Matri uterum gerenti
revelavit; vi hujus oraculi Divini, de qvo
â matre instructus erat Jacob, noverat
primogenituram ad se pertinere, idcir-
co haud imprudenter omnem movit
lapidem, ut suum, ex promissione divi-
na ad se traduceret & jure divino ipsi
debitum, etiam humano titulo posside-
ret, ultro ergo occasione allata, absqve
conscientiæ scrupulo, & extra culpam
cruelitatis, & injustitiæ, fratri fame-
lice,

lico, & intemperanti, & jus hoc con-
 temnenti, pretium obtulit. Sed ut ve-
 niamus ad reliqua, dicimus non fuisse
 Effraim prælatum Manassij ex arbitrio
 cæco parentis, sed prophetico spiritu
 aëto ac moto. Qvod vero attinet Ado-
 niam, sciendum, eum causam ipse fa-
 teri, cur regnum cesserit Salomoni 2.
 Reg: 2, imo ipse perduellione erga pa-
 trem, successione se indignum reddi-
 dit, & qvod maximum, Salomon à DEO
 in regni candidatum, fuit virtutibus re-
 giis coronatus, in juventute, ut constat
 2. Sam: 12. excusatetur etiam David, qvia
 primus quæsitor regni, Salomonem ju-
 niorem filium, non adstrictus ulla suc-
 cessionis lege, præpotuit aliis. De cæ-
 gero, manet ordinariè, patrem non pos-
 se privare primogenitum, nisi ex causa,
 qua illum exhaeredare posset: nec ido-
 nea ratio, est detur bandi e folio, aut a-
 liis prærogativis exuendi primog: leve
 aliquod vitium naturale; Agesilaus
 Mag: Rex Laced: claudus fuit, Philip-
 pus Macedo, monoculus, & Hannibal,
 opti-

opimi tamē bellatores, & rerum publ:
Administratores prudentissimi.

§. III.

Forent, eqvidem, adhuc longe plura,
qvæ in nobilissimæ hujus materiei
descriptionem, præcipue autem expla-
nationem adjunctorum primogenituræ,
puta Dignitatem & Utilitatem ejusdem,
adducenda essent, sed, siqvidem, hæc i-
pla, aliquatenus ex iis qvæ dicta sunt
disparescant, suadet quoque instituti ra-
tio, & injuncta brevitas, filium disserta-
tionis præscindere; ergo meum hic pe-
dem figam, tu vero L. B. æquus ac mi-
tis esto censor, & perge tecum de cæ-
tero gratulari toti Imperio Sveo-Go-
thico, qvod Potentissimi sub illius
CAROLI XII Regis nostri clementis-
simi, Augustissimo regimine, salus pu-
blica ubertim floreat, sincero simul
pectore sollicita Regum Regem, ut
CAROLO salvo, salva semper sit
universa patria !!

SOLI DEO GLORIA!

